

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาที่เป็นประโยชน์และจำเป็นอย่างยิ่งแก่ประชาชนและประเทศชาติ เพราะมุ่งในทางบำบัดทุกข์ผู้อื่น ต้องเสียสละและมีเมตตาธรรมสูง¹ ประเทศชาติจะเจริญก้าวหน้าก็เพราะประชาชนมีพลานามัยสมบูรณ์ ซึ่งทำให้มีกำลังกาย กำลังความคิด และกำลังใจ ที่จะปฏิบัติงานให้ได้อย่างดี การพยาบาลเป็นส่วนหนึ่งในบริการอนามัยของประเทศซึ่งมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมเศรษฐกิจเพราะการเศรษฐกิจขึ้นอยู่กับการผลิตและการผลิตขึ้นอยู่กับสุขภาพของคน การพยาบาลที่จะสมบูรณ์ได้จำเป็นต้องมีพยาบาลที่มีคุณภาพสูง มีบุคลิกภาพที่ดี ต้องมีความอดทน ความซื่อสัตย์ มีความละเอียดรอบคอบ และมีความคิดริเริ่ม² บุคลิกภาพมีบทบาทสำคัญในการดำรงชีวิตในสังคม ความสำเร็จและความล้มเหลวในการประกอบอาชีพของบุคคลย่อมขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพของบุคคลนั้นเป็นสำคัญ³ นอกจากนี้บุคลิกภาพยังมีความสำคัญทางการศึกษา เพราะผู้ที่ประสบความสำเร็จทางการศึกษาเนื่องจากมีบุคลิกภาพที่ดี ผู้ที่ไม่

¹พระราชดำรัสสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ, รายงานพิธีพระราชทานประกาศนียบัตรคุณครูภักดี และอนุปริญญาบัตรพยาบาลและอนามัย (26 ตุลาคม, 2515), หน้า 7.

²Altschul A. Therese, Psychology for Nurses (3d ed.; Baltimore: Williams and Wilkins Company, 1969), p. 209.

³เคโซ สนวนนนท์, "บุคลิกภาพกับความสำเร็จในการทำงาน," วารสารวิทยาศาสตร์, ฉบับที่ 51 (15 ตุลาคม, 2508), หน้า 22.

ประสบความสำเร็จทางการศึกษาเนื่องจากมีบุคลิกภาพไม่เหมาะสมกับวิชาชีพนั้น⁴ การที่จะทำนายความสำเร็จของการเรียนพยาบาลหรือไม่นั้น สิ่งสำคัญนอกจากสติปัญญาแล้ว ก็ยังมีบุคลิกภาพซึ่งเป็นสิ่งสำคัญเทียบเท่ากับสติปัญญา⁵

จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาทุกระดับที่สำคัญอันหนึ่งคือ ด้านการพัฒนาบุคลิกภาพของนักศึกษาให้เป็นที่ไปตามความต้องการของสังคมและเพื่อความเจริญงอกงามของแต่ละบุคคลเอง การที่โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาทุกระดับจะมาตกลงกันว่า จะพัฒนาบุคลิกภาพทางใด จะใช้วิธีการอะไร ใช้เวลาแค่ไหน ปัญหาเหล่านี้จะตอบได้เมื่อมีการเข้าใจพื้นฐานทางบุคลิกภาพของนักศึกษาที่มีอยู่แล้วเสียก่อนว่ามีบุคลิกภาพทางใดที่ยังบกพร่อง ทางใดที่ควรส่งเสริมให้งอกงามยิ่ง ๆ ขึ้นไป⁶ การศึกษาเรื่องบุคลิกภาพมีขอบข่ายกว้างขวาง ศึกษาได้หลายด้าน แต่ผู้วิจัยสนใจในด้านการเรียนการสอน เพราะมีความสำคัญเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอน ครูจะจัดการเรียนการสอนได้ดีเพียงใดขึ้นอยู่กับว่าครูเข้าใจพฤติกรรมของนักเรียนมากน้อยเท่าใด ถ้าครูทราบความต้องการของนักเรียนและสนองความต้องการเหล่านั้นแล้ว นอกจากจะช่วยให้ครูเลือกวิธีการสอนที่เหมาะสม ยังทำให้นักเรียนชื่นชมครู และมีกำลังใจในการเรียน⁷

⁴Dennis Bradt Lorraine, Psychology of Human Behavior for Nurses, (3d ed.; London: W.B. Saunders Company, 1967), p. 157.

⁵Altschul A. Therese, loc. cit.

⁶สมาคมจิตวิทยาแห่งประเทศไทย, "นิสัยนักศึกษาเพื่อสังคม สุขภาพจิตและบุคลิกภาพ," เอกสารการวิจัยประกอบการประชุมสุขภาพจิตแห่งชาติ (2 กุมภาพันธ์, 2515), หน้า 99.

⁷เฟื่องฟุ้ง เครือตราชู, "บรรยากาศของห้องเรียนที่จะส่งเสริมให้นักเรียนเรียนได้ดี," วารสารศูนย์ศึกษา, ฉบับที่ 47 (ธันวาคม, 2500), หน้า 35 - 37.

1. นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 ปีที่ 2 และปีที่ 3 ของโรงเรียนพยาบาลในสังกัด มหาวิทยาลัย กรมตำรวจ เทศบาล และเอกชน มีลักษณะบุคลิกภาพด้านความต้องการ 15 ประเภท แตกต่างกัน
2. นักศึกษาพยาบาลในสังกัด มหาวิทยาลัย กรมตำรวจ เทศบาล และเอกชน มีลักษณะบุคลิกภาพด้านความต้องการ 15 ประเภท แตกต่างกัน
3. นักศึกษาพยาบาลของแต่ละสถาบันมีบุคลิกภาพด้านความต้องการ 15 ประเภท แตกต่างจากเกณฑ์ปกติที่เอ็ดเวิร์ด (Edwards) ได้สร้างไว้

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยนี้ ศึกษาเฉพาะลักษณะบุคลิกภาพของนักศึกษาพยาบาลระดับอนุปริญญา หรือเทียบเท่าของโรงเรียนพยาบาลในสังกัด มหาวิทยาลัย กรมตำรวจ เทศบาล และเอกชน ตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 ถึงปีที่ 3 ปีการศึกษา 2518
2. การวิจัยนี้ศึกษาเฉพาะลักษณะบุคลิกภาพด้านความต้องการ 15 ประเภท ที่ระจิก ครีฟุทธรันท์ แปลมาจากแบบวัดบุคลิกภาพ เอ็ดเวิร์ด เพอร์โซเนล พรีเฟอเรนซ์ สเกลดูด (Edwards' Personal Preference Schedule) ของ แอลแลน แอล เอ็ดเวิร์ด (Allen L. Edwards) และดัดแปลงภาษาโดย จันทรพร หารินสุต และคณะ⁹

⁹จันทรพร หารินสุต และคณะ, แบบวัดบุคลิกภาพด้านความต้องการ (แปลและดัดแปลงจากแบบวัดบุคลิกภาพ Edwards' Personal Preference Schedule ของ Allen L. Edwards แผนกวิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2513).

ขอตกลงเบื้องต้น

1. มหาวิทยาลัยมหิดลมีนักศึกษาพยาบาล ระดับอนุปริญาตอยู่ 2 คณะ คือคณะพยาบาลศาสตร์ และคณะแพทยศาสตร์วชิรพยาบาล ผู้วิจัยถือว่าไม่มีความแตกต่างระหว่างนักศึกษาทั้งสองคณะนี้
2. คำตอบที่ได้จากการตอบแบบวัดบุคลิกภาพของตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ถือว่าเป็นความรู้ที่แท้จริงและตรงกับสภาพความเป็นจริงของผู้ตอบ

ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้อาจเกิดความคลาดเคลื่อนได้ เนื่องจากความแตกต่างของเวลาการตอบแบบวัด เพราะนักศึกษาบางสถาบันทำการตอบแบบวัดในตอนเช้าภายหลังการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย นักศึกษาอาจมีความเหนื่อยภายหลังฝึกปฏิบัติงาน และนักศึกษาบางสถาบันตอบแบบวัดในเวลาเย็นภายหลังเลิกเรียนแล้ว นักศึกษาอาจมีความล้าภายหลังการเรียน ทำให้การตอบแบบวัดผิดพลาดได้

ความหมายของค่าที่ใช้ในการวิจัย

บุคลิกภาพหมายถึง ลักษณะต่าง ๆ ที่วัดด้วยแบบวัดบุคลิกภาพที่ระจิต ครีพุทธรักัน ได้แปลมาจากแบบวัด เอ็ดเวิร์ด เพอร์โซเนล พรี่เพอร์เรนซ์ สเกิลคูล (Edwards Personal Preference Schedule) ของ แอลแลน แอล เอ็ดเวิร์ด (Allen L. Edwards) และดัดแปลงภาษาโดย จันทรพร หิรินสุต และคณะ

เอ็ดเวิร์ด (Edwards) ได้ให้ความหมายของความต้องการทั้ง 15 ประเภทไว้ดังนี้

1. ความต้องการสัมฤทธิ์ผล (Achievement) ใช้อักษรย่อ Ach. หมายถึง ความต้องการทำอะไรให้ดีที่สุด ต้องการความสำเร็จ ชอบทำงานให้เสร็จโดยอาศัยความชำนาญและความพยายาม อยากให้ผู้อื่นเห็นว่าคุณเป็นผู้ชำนาญ ต้องการงานชิ้นสำคัญให้เสร็จหรือทำงานชิ้นยาก ๆ ได้ ต้องการแก้ปัญหาที่ยุ่งยาก ชอบทำอะไรให้ดีกว่าคนอื่น หรือต้องการจะเขียนนวนิยายหรือบทละครได้

2. ความต้องการยกย่องผู้อื่น (Deference) ใช้อักษรย่อ Def. หมายถึง ความต้องการคำแนะนำจากคนอื่น อยากรู้ว่าคนอื่นเขาคิดอย่างไร ชอบทำตามคำชี้แจงหรือความ

แรงจูงใจของคนอื่นและชอบทำนายว่าคนอื่นจะปฏิบัติอย่างไรในเหตุการณ์หนึ่ง ๆ

8. ความต้องการขอความช่วยเหลือ (Succorance) ในข้ออักษรย่อ Suc. หมายถึง ความต้องการให้ผู้อื่นช่วยเหลือเวลาเกิดคร้อน ชอบให้ผู้อื่นให้กำลังใจคน ชอบให้ผู้อื่นแสดงความเมตตากรุณาต่อคน ชอบให้คนอื่นเข้าใจและเห็นใจเมื่อคนประสบปัญหา อยากให้คนอื่นรัก ชอบให้คนอื่นทำอะไรให้ความจริงใจ อยากให้ผู้อื่นปลอบเวลาที่มีความทุกข์ ชอบให้คนอื่นพลอยเสียใจด้วยเมื่อคนป่วยและอยากให้คนอื่นพลอยวุ่นวายเมื่อคนได้รับอันตราย

9. ความต้องการมีอำนาจเหนือคนอื่น (Dominance) ในข้ออักษรย่อ Dom. หมายถึง ความต้องการขัดแย้งความคิดของคนอื่น ชอบเป็นผู้นำของกลุ่ม อยากให้คนอื่นนับถือตนเป็นหัวหน้า อยากได้รับการเลือกหรือแต่งตั้งให้เป็นประธานของกลุ่ม มักตัดสินใจให้กลุ่ม อยากได้ รับเชิญไปเป็นผู้ไกล่เกลี่ยข้อขัดแย้งของคนอื่น ต้องการมีอิทธิพลที่จะชักจูงให้คนอื่นทำตาม ที่ตนเองปรารถนา ชอบแนะนำและบงการคนอื่น และชอบบอกคนอื่นว่าควรทำงานอย่างไร

10. ความต้องการยอมรับโทษ (Abasement) ในข้ออักษรย่อ Aba. หมายถึง ความรู้สึกผิดเมื่อทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดพลาดไปยอมรับค่ากล่าวโทษเมื่อทำผิด รู้สึกว่าความเจ็บปวดและความทุกข์ทรมานที่ใครรับนั้นทำให้เกิดผลดีมากกว่าผลเสีย รู้สึกอยากได้รับการลงโทษเมื่อทำผิด รู้สึกเสแสร้งใจในการที่ตนเองไม่สามารถทนต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ มักรู้สึกประหม่าเมื่อมีคนที่ไม่เห็นอกว่าอยู่ด้วย และรู้สึกว่าตนเองค้อยกว่าผู้อื่นเกือบทุกด้าน

11. ความต้องการช่วยเหลือผู้อื่น (Nurturance) ในข้ออักษรย่อ Nur. หมายถึง ความต้องการช่วยเหลือเพื่อนเวลาเขาเกิดคร้อน คอยช่วยเหลือคนที่ค้อยกว่า ชอบปฏิบัติต่อคนอื่นด้วยความมีน้ำใจและรู้สึกเห็นอกเห็นใจ มักยกโทษให้แก่เพื่อน ๆ ชอบทำอะไรเล็ก ๆ น้อย ๆ ให้แก่คนอื่น ชอบมีน้ำใจต่อคนอื่น เห็นใจเวลาคนอื่นได้รับอันตรายหรือเจ็บป่วย และชอบแสดงความรักต่อคนอื่น

12. ความต้องการเปลี่ยนแปลง (Change) ในข้ออักษรย่อ Chg. หมายถึง ความต้องการที่จะทำสิ่งใหม่ ๆ แปลก ๆ ชอบท่องเที่ยว ชอบพบปะคนแปลกหน้า ชอบเปลี่ยนกิจกรรม ชอบค้นคว้าสิ่งใหม่ ๆ ชอบรับประทานอาหารตามสถานที่ใหม่ ๆ แปลก ๆ ชอบทำงานที่ไม่ซ้ำกัน ชอบเปลี่ยนที่อยู่ไปตามที่ต่าง ๆ และอยู่ในที่แปลก ๆ นิยมการแต่งกายที่ทันสมัย หรือชอบทำอะไรที่แปลก ๆ ใหม่ ๆ

13. ความต้องการอดทน (Endurance) ใช้อักษรย่อ End. หมายถึงความต้องการทำงานด้วยความมานะอดทน ชอบคิดแก้ปัญหาไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะแก้ได้ ชอบทำงานชิ้นหนึ่ง ๆ ให้เสร็จก่อนที่จะลงมือทำงานชิ้นอื่นต่อ ๆ ไป ชอบทำงานอยู่จนตึกเพื่อให้งานเสร็จ ไม่อยากให้มีใครมากวนเวลาทำงานและชอบทำงานหรือแก้ปัญหาต่อไปแม้ดูเหมือนว่าจะไม่ได้อะไรจากงานนั้นก็ตาม

14 ความต้องการคบเพื่อนต่างเพศ (Heterosexuality) ใช้อักษรย่อ Het. หมายถึงความต้องการออกไปเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศ ชอบทำกิจกรรมทางสังคมร่วมกับเพื่อนต่างเพศ อยากรักกับเพื่อนต่างเพศบางคนที่ถูกใจ ชอบอยู่ใกล้ชิดกับเพื่อนต่างเพศ ชอบให้เพื่อนต่างเพศสนใจและเห็นวามรูปร่างหน้าตาชวนมอง ชอบคุยเกี่ยวกับเรื่องเพศ ชอบอ่านหนังสือหรือบทละครที่มีเรื่องเพศเป็นส่วนใหญ่ ชอบฟังหรือพูดขบขันเกี่ยวกับเรื่องเพศ และชอบเกิดความรู้สึกตื่นเต้นเร้าใจในเรื่องเพศ

15. ความต้องการก้าวร้าว (Aggression) ใช้อักษรย่อ Agg. หมายถึงความต้องการขัดแย้งความคิดเห็นของคนอื่น ชอบบอกคนอื่นว่าตนคิดอย่างไรเกี่ยวกับเขา ชอบวิจารณ์คนอื่น อย่างเปิดเผยถ้าเห็นสมควร มักหัวเราะเยาะคนอื่น คำหยาบคายเมื่อมีสิ่งผิดพลาดเกิดขึ้น มักอ่านหนังสือพิมพ์เรื่องฆาตกรรมและเรื่องรุนแรงอื่น ๆ

นักศึกษาพยาบาล หมายถึงนักศึกษาพยาบาลระดับอนุปริญญาหรือเทียบเท่าที่ศึกษาในโรงเรียนพยาบาลสังกัด มหาวิทยาลัย กรมตำรวจ เทศบาล และเอกชน ในกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2518

เกณฑ์ปกติที่เอดเวิร์ด (Edwards) ได้สร้างไว้ หมายถึงเกณฑ์ปกติของนักศึกษาหญิงที่ แอลแลน แอล เอดเวิร์ด (Allen L. Edwards) ได้ทำการศึกษาโดยใช้แบบวัด อีพีพีเอส (EPPS) เมื่อปี คริสตศักราช 1959